

HET DYNAMISCH RISICOBEBEHEERSINGSSYSTEEM

DEFINITIE

- ▶ Verplichte structurele aanpak van het preventiebeleid, overeenkomstig de Wet Welzijn.
- ▶ Men gaat uit van een multidisciplinaire aanpak van preventie die moet leiden tot een geïntegreerd beleid inzake arbeidsomstandigheden en welzijn.
- ▶ Deze verplichting geldt voor elk schoolbestuur.
- ▶ Het dynamisch risicobeheersingssysteem is gesteund op de algemene preventiebeginselen genoemd in de Wet Welzijn,

DRBS heeft betrekking op:

- ▶ Arbeidsveiligheid
- ▶ Arbeidsgeneeskunde*
- ▶ Psycho-sociale belasting/pesten op het werk
- ▶ Ergonomie
- ▶ Arbeidshygiëne
- ▶ Verfraaiing van de arbeidsplaats
- ▶ Leefmilieu

DOEL VAN HET DRBS

- ▶ De planning van de preventie en de uitvoering van het beleid, m.b.t. het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Het DRBS bestaat STEEDS uit:

- ▶ De uitwerking van het preventiebeleid via doelstellingen en de nodige middelen om die doelstellingen te bereiken.
- ▶ De programmatie van het beleid via gebruikte methodes, opdrachten, verplichtingen en middelen van alle betrokken personen
- ▶ De uitvoering van het beleid door het bepalen van de verantwoordelijkheden van alle betrokken personen
- ▶ De evaluatie van het beleid a.d.v. criteria

Daarnaast, dient het DRBS:

- ▶ Dynamisch te zijn(het systeem dient de evolutie in de instelling van nabij te volgen) en niet statisch. M.a.w. regelmatig actualiseren.
- ▶ Risico's te bestrijden.
- ▶ Risico's te beheren.
- ▶ Op schrift te worden gezet via een globaal preventieplan en jaaractieplan.

GLOBAL PREVENTIEPLAN

- ▶ Het schoolbestuur stelt in overleg met de leden van de hiërarchische lijn en de diensten voor Preventie en Bescherming een globaal preventieplan op voor een periode van min. 5 jaar.

GPP bestaat uit:

- ▶ De resultaten van de identificatie van de gevaren(risico-identificatie)
- ▶ de vast te stellen preventiemaatregelen
- ▶ de te bereiken prioritaire doelstellingen
- ▶ de opdrachten die moeten uitgevoerd worden om deze doelstellingen te realiseren
- ▶ De organisatorische, materiële en financiële middelen die moeten worden aangewend
- ▶ De opdrachten, verplichtingen en middelen van alle betrokken personen
- ▶ de wijze waarop het GPP wordt aangepast aan de gewijzigde omstandigheden
- ▶ de criteria voor de evaluatie van het beleid

Voorbeeld GPP2000-2005

Voorbeeld GPP 2006-2010

Voorbeeld GPP 2010-2015

JAARACTIEPLAN

- ▶ Gesteund op het GPP
- ▶ De prioritaire doelstellingen voor het volgend jaar of schooljaar
- ▶ De middelen en methoden om deze doelstellingen te bereiken
- ▶ De opdrachten, verplichtingen van alle betrokken personen
- ▶ De aanpassingen aan te brengen aan het GPP

JAARACTIEPLAN : voorbeeld

JAARACTIEPLAN 2013			
PRIORITAIRE DOELSTELLINGEN	MIDDELEN	VERANT-WOOR-DELIJKHEID	EVALUATIE
Het opmaken van een veiligheidsdossier voor de sportzalen	Administratie	PA+vakverant+ lkr L.O.	Nu alle leerkrachten LO de nodige opleiding hebben gehad, kunnen we van start gaan met het opstellen van een dossier.
Compartimentering blok A-H-G	Begroting	Hout	De realisatie is gedeeltelijk uitgevoerd, wordt verder aan gewerkt.
Te spreiden over 2 kalenderjaren			
Plaatsen deuren			Met de magneetcontacten werd gestart vanaf sept. 2011
Plaatsen en aansluiten magneetcontacten		Elek	
Aanpassen gasinstallatie DW6	Offertes zijn gevraagd	Ta Mech	Is nog niet aan begonnen
Schilderen en markeren gasleidingen		TA+PA	Verder afwerken in DW6
Keuring gasinstallaties	Administratie	J.Goos G.Van Genechten	Een dossier met een overzicht van de bestaande installaties wordt opgesteld
Beveiligen vermogenstestbank door poorten	Begroting	TA Mech TA Elek	Afgesproken is dat een elektrisch bediende poort geplaatst zal worden, die de beveiliging van de zone zal sluitend maken.
Aanbrengen noodtrappen	Begroting	Afd.lassen	Er zullen meerdere noodtrappen gemaakt en geplaatst worden zodanig dat alle platte daken van de A-G-H-F-blok te bereiken zijn zonder ladder.
Signalisatie verkeer op het schooldomein	Begroting	PA/TAC	Signalisatie toegangspoorten, en richtingwijzers op de speelplaats
Verplaatsen en optimaliseren containerpark	Begroting	TAC	te realiseren in schooljaar 2013-2014
Evacuatieplannen actualiseren	Begroting	PA	uitgevoerd
Verhogen leuningen traphallen	Begroting	TA Mech	in uitvoering
Het actualiseren van het zoneringsdossier		PA	Het zoneringsdossier voor B-C blok kan afgewerkt worden na het vernieuwen van de stookplaats
Het vernieuwen van de stookplaats in de B-blok	Begroting	Dir	Starten werken eind juni 2012
Rood: betekent nog niet uitgevoerd			PREVENTIEADVISEUR
Oranje: betekent in uitvoering			J. Gijbels
Groen: betekent afgewerkt			

AANPAK IN DE PRAKTIJK

► Risico's inventariseren en evalueren via een aantal bruikbare instrumenten zoals:

- inspectie-index(zie web-site)
- DRBS(elektronisch)(zie web site)
- SOBANE
- I-RISK
- RISKSCAN
- ZORGSYS
- AGORA

VIA DE INSPECTIE-INDEX

- ▶ De controle gebeurt a.h.v. volgende vijf variabelen :
 - ▶ 1 organisatie van het welzijnsbeleid
 - ▶ 2 veiligheid van de leer- en werkomgeving
 - ▶ 3 gezondheid en hygiëne
 - ▶ 4 milieu
 - ▶ 5 leren, werken en stages
- ▶ Bij elke variabele horen een aantal doelstellingen;
- ▶ Elke doelstelling wordt gewaardeerd volgens 5 niveau's

VIA DE INSPECTIE-INDEX

► De 5 niveau's:

niveau	waardering	actie
0	Onaanvaardbaar	Tekort(en) binnen beperkte tijd weg te werken (<i>a</i>)
1	Tijdelijk aanvaardbaar	Maatregelen integreren in het beleidsplan en verbeteracties opnemen in het jaaractieplan (<i>b</i>)
2	Dient verder uitgewerkt	Aandachtspunten integreren in het beleidsplan (<i>c</i>)
3	Voldoet	
4	Voorbeeld van goede praktijk en integratie in het instellingbeleid	

VIA DE INSPECTIE-INDEX

► Gebruik van de controlelijst:

Alle onderzoeksaspecten zijn in orde: blauwe pijl

Eén of meerdere onderzoeksaspecten zijn niet in orde: rode pijl

Controlelijst	Niveau	Zin in verslag
	0	Concluderende zin niveau 0
Onderzoeksaspecten niveau 1	1	Concluderende zin niveau 1
Onderzoeksaspecten niveau 2	2	Concluderende zin niveau 2
Onderzoeksaspecten niveau 3	3	Concluderende zin niveau 3
Onderzoeksaspecten niveau 4	4	Concluderende zin niveau 4

Via de INSPECTIEINDEX

► [Zie inspectieindex](#)

VIA INSPECTIE-INDEX

- ▶ Is niet alleen een (beperkte)risico-inventarisatie, maar tegelijkertijd een evaluatie.
- ▶ Is niet compleet maar kan zeker dienen als een eerste overzicht rond de toestand van het huidig preventieniveau in de school.

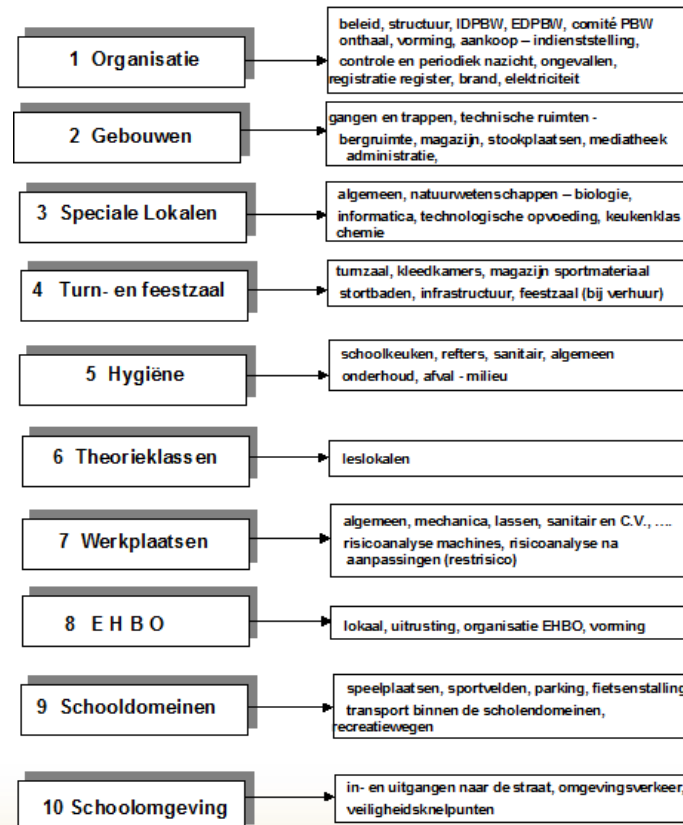
VIA CHECKLISTEN

- ▶ Dit is ongetwijfeld een completere inventarisatie- en evaluatiemethode .
- ▶ Systeem gebaseerd op het gebruik van checklisten.
- ▶ Geeft na het invullen van de checklisten, ook de mogelijkheid om te evalueren.
- ▶ De checklisten zijn opgedeeld in een 10-tal onderverdelingen.

VIA CHECKLISTEN

Indeling – structurering van de controlelijsten

ORGANISATIE: checklist VORMING

		J	N	nvt
1	Voorziet het schoolbeleidsplan of de beleidsverklaring in opleiding en vorming van de HL en van de personeelsleden?			
2	Wordt er reeds in het onthaal van nieuwe werknemers en leerlingen een veiligheidsintroductiepakket aangeboden?			
3	Houdt men rekening, bij verandering van opdrachten, of de invoering van nieuwe technologieën, met de bekwaamheid van betrokkenen(personeel en leerlingen) op het gebied van veiligheid?			
4	Krijgen de leden van de preventiedienst en de leden van het comité PBW een passende opleiding?			
5	Kunnen PA en adjuncten hun kennis op het gebied van veiligheid regelmatig actualiseren?			
6	Bezit de school een lijst met kwalificaties van de personeelsleden op gebied van veiligheid en hygiëne?			
7	Voorziet de school in een degelijke opleiding van het interventieteam?			
8	Worden al de personeelsleden regelmatig betrokken bij het veiligheidsgebeuren?			

THEORIEKLASSEN: checklist KLASLOKAAL SECUNDAIR

		J	N	nvt
	Valgevaar			
1	Er zijn geen voorwerpen opgeslagen die bij omvallen verwondingen kunnen veroorzaken.			
2	De vloer is effen en onbeschadigd (ARAB, art 41 quater).			
3	De doorgangen en looppaden in het lokaal voor tweezijdig verkeer zijn minimaal 90 centimeter breed en vrij van hindernissen.			
4	De doorgangen en looppaden voor enkelzijdig verkeer zijn minimaal 80 centimeter breed en vrij van obstakels (art. 36 ARAB).			
5	Snoeren op de grond (bijvoorbeeld van dia- of overheadprojector) worden altijd afgedekt met een snoerdorpel.			
	Inrichting			
6	De afstand tussen de leerling en de verwarmingsradiator bedraagt minimaal 30 centimeter.			
7	De vrije strook tussen het bord en de voorste tafel- of bankenvrij bedraagt minimaal 2,2 meter.			
8	De tafels of banken zijn stabiel en goed onderhouden.			
9	De stoelen zijn stabiel, goed onderhouden en vrij van splinters en andere beschadigingen.			
10	De ramen met direct invallend zonlicht hebben een goede zonnewering.			
11	Het schoolbord is in de hoogte verstelbaar.			
12	De muur contrasteert niet te sterk met het schoolbord.			
13	Stroomvoorziening gebeurt met vast aangebrachte stroompunten en niet met verdeelstekkers of verlengsnoeren.			
14	De kleuren van de wanden zijn rustgevend.			
15	Geen scherpe hinderlijke obstakels in wanden.			

THEORIEKLASSEN: checklist KLASLOKAAL SECUNDAIR

	Verlichting			
16	Het verlichtingsniveau is voldoende om gedrukte teksten goed te kunnen lezen (minimaal 500 lux - vraag bij afwezigheid van luxmeter op school de hulp van MST of arbeidsgeneeskundige dienst).			
17	De TL-lampen zijn voorzien van kappen of roosters die het licht verspreiden.			
18	Bij gebruik van een overheadprojector is het beeld minimaal 120 centimeter breed.			
	Omgevingsfactoren			
19	De akoestiek en verstaanbaarheid in het lokaal worden als goed ervaren.			
20	In het lokaal ondervindt men geen hinder van verkeerslawaaï.			
21	In het lokaal wordt geen hinder ondervonden van aangrenzende ruimten.			
22	De warmte kan voldoende worden afgevoerd via ramen en 's nachts via (inbraakvrije) roosters of klappaampjes.			
23	De lucht in het lokaal is fris, vers en vrij van hinderlijke geur.			
24	De luchtverversing door ventilatie-openingen heeft een capaciteit van minimaal 30 m ³ per aanwezige persoon per uur.			
25	Er is geen hinderlijke tocht (luchtsnelheid minder dan 0,5 m/sec.).			

THEORIEKLASSEN: checklist KLASLOKAAL SECUNDAIR

	Elektriciteit			
26	Wandcontactdozen, stekkers, verdeelkasten en snoeren verkeren in goede staat.			
27	Stroomvoorziening gebeurt zoveel mogelijk met vast aangebrachte stroompunten en niet met verdeelstekkers of verlengsnoeren.			
28	De verlengsnoeren zijn aan de apparatuur aangepast (afhankelijk van vermogen en van noodzaak tot aarding).			
29	Eventueel aanwezige verdeelkast is afgesloten.			
30	Er worden geen domino's gebruikt.			
	Brand			
31	Er is een evacuatieplan en er zijn evacuatie-instructies aangebracht bij de uitgang van het lokaal, op een goed zichtbare plaats.			
32	Leerkrachten en leerlingen zijn op de hoogte van het evacuatieplan.			
33	Het lokaal kan veilig en snel worden verlaten.			
34	Blusmiddelen en alarmmeldingssysteem binnen een redelijke afstand.			
35	Het alarmsignaal is goed hoorbaar.			

THEORIEKLASSEN: checklist KLASLOKAAL SECUNDAIR

	Hygiëne			
36	De klassen worden volgens een vast schema schoongemaakt en onderhouden.			
37	Er zijn voldoende afvalbakken (liefst gescheiden).			
	Gevaarlijke producten			
38	Eventueel aanwezige gevaarlijke producten zijn onbereikbaar voor leerlingen.			
39	Ze zijn goed geëtiketteerd.			
40	Ze zijn maar in kleine hoeveelheden aanwezig.			
41	Het veiligheidsinformatieblad is per product aanwezig.			

Invullen checklisten

- ▶ Doe dit nooit alleen
- ▶ Tracht iedereen in je school te betrekken bij het invullen van die lijsten
- ▶ Geef vooral goede info over het gebruik van een checklist en de bedoeling van het geheel
- ▶ Stel nadien een werkgroep samen die multidisciplinair is om de evaluatie te doen

Analyse van de gevaren

- ▶ Alle opgesomde gevaren(alle nee-tjes) zijn niet evenwaardig.
- ▶ Maak een gestructureerde inschatting van die gevaren.
- ▶ Maak daarbij gebruik van een risico-matrix

Voorbeeld risico-matrix

	KANS OP SCHADE				
		A	B	C	D
GEVOLG	I	1 maand	3 maand	1 jaar	5 jaar
	II	3 maand	1 jaar	5 jaar	
	III	1 jaar	5 jaar		
	IV	5 jaar			

Gebruik parameters risico-matrix

Kans op schade	Definitie
A	Mogelijkheid tot herhaaldelijk ongeval of schade
B	Mogelijkheid tot incidenteel ongeval of schade
C	Een ongeval of schade is mogelijk maar niet waarschijnlijk
D	Een ongeval of schade is bijna onmogelijk

Indeling gevolgen	Gezondheid/ veiligheid	Milieu	Financieel
I	Fataal	Zeer grote impact	Schade groter dan 5 miljoen bef
II	Blijvende gevolgen voor personeel	Grote impact	Schade groter dan 1000000
III	Medische verzorging is nodig	Beprekte impact	Schade groter dan 10000
IV	Weinig tot geen gevolgen	Impact van geen balng	Schade kleiner dan 10000

PRAKTIJKVOORBEELD

		J	N	nvt
	Gangen en trappen			
1	Vloeren en traptreden zijn voldoende stroef.	X		
2	De leuning en eventuele tussenregels langs trappen en bordessen zijn voldoende hoog (leuninghoogte 90 á 100 centimeter)	X		
3	Beschadigingen aan trappen, vloeren of leuning die gevaar opleveren, zijn afwezig (ARAB, art. 52.5.1).	X		
4	Voldoet het glas aan de NBN S23-002		X	
5	Trappen breder dan 1,50 m hebben aan beide kanten een leuning met een minimumhoogte van 100 á 120 cm, tussenregels +/- 50 cm.	X		
6	De leuning is voorzien van doppen die afglijden verhinderen		X	
7	Alle doorgangen zijn breder dan 0.80 m (ARAB, art. 52-5-.3).	X		
8	De nodige pictogrammen zijn aangebracht	X		
9	Verdeelborden zijn afgesloten			X
10	De uitgangen van het schoolgebouw naar de openbare weg zijn overzichtelijk en veilig	X		
11	In- en uitgangen worden steeds vrij gehouden.	X		
12	Kledinghaken, deur-, radiatorknoppen of andere scherpe objecten kunnen geen aanleiding geven tot verwondingen.		X	
13	Trappen hebben ook tussenleuning als 3 of meer personen naast elkaar kunnen lopen.		X	
14	Vloeren en traptreden zijn gemakkelijk te onderhouden.	X		

OPLIJSTING GEVAREN

Lijst van gevonden tekorten

Lokaal	Tekorten	Prior.	Werk	Timing	Begroting	Uitvoerder
Gang Blok B	Het glas in de deur is geen veiligheidsglas		Ond			
	Er zijn op de trapleuningen geen doppen voorzien om afglijden te verhinderen		Ond			
	Kledinghaken kunnen aanleiding geven tot kwetsuren		Ond			
	Trappen waarop meer dan 3 pers. naast elkaar kunnen lopen hebben geen tussenleuning		Ond			

RANGSCHIKKEN GEVAREN

Toekenning prioriteiten

Lokaal	Tekorten	Pri or.	We rk	Ti mi ng	Begroti ng	Uitvoerd er
Gang Blok B	Er zijn op de trapleuningen geen doppen voorzien om afglijden te verhinderen	B2	Ond	1j		Afd.mech
	Het glas in de deur is geen veiligheidsglas	B3	Ond	5j		Onderhd
	Kledinghaken kunnen aanleiding geven tot kwetsuren	B3	Ond	5j		Afd. hout
	Trappen waarop meer dan 3 pers. naast elkaar kunnen lopen hebben geen tussenleuning	C3	Ond			

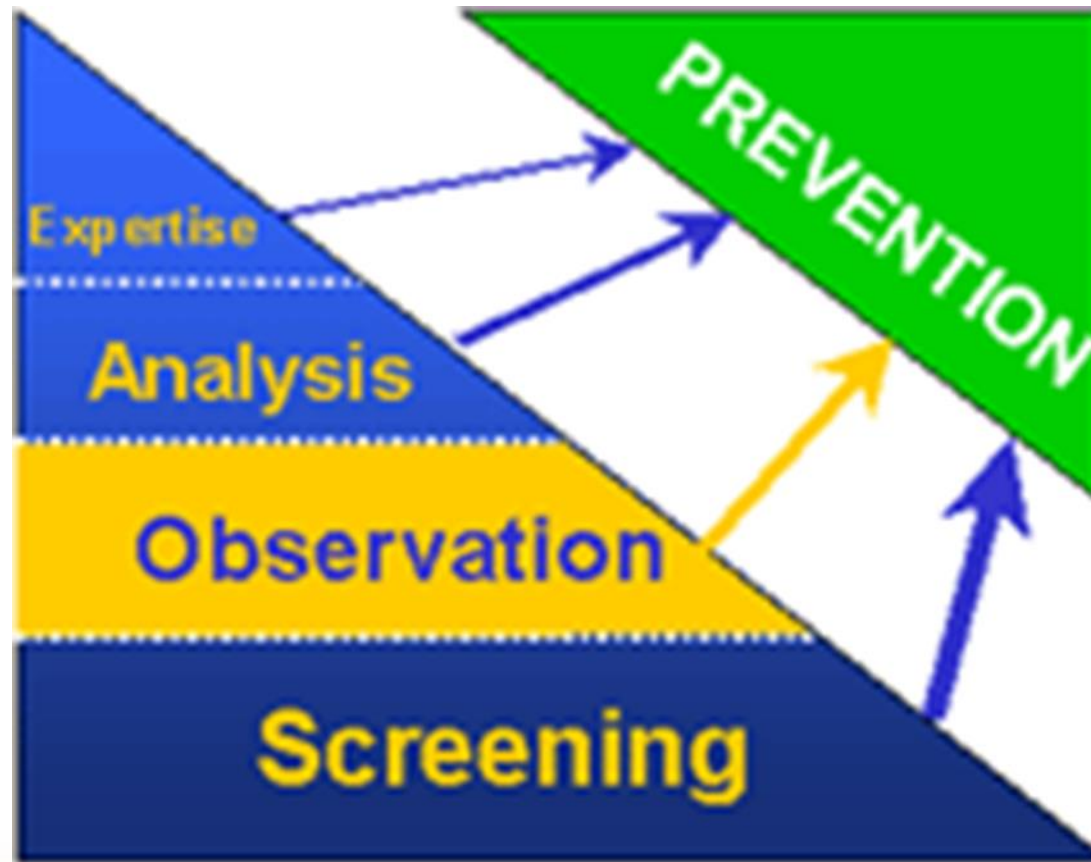
RESTRISICO

Evaluatie na beheersmaatregelen

Lokaal	Tekorten	Prior.	Werk	Timing	Begroting	Uitvoerder
Gang Blok B	Het glas in de deur is geen veiligheidsglas	C4	Ond			
	Er zijn op de trapleuningen geen doppen voorzien om afglijden te verhinderen	C3	Ond			
	Kledinghaken kunnen aanleiding geven tot kwetsuren	C4	Ond			
	Trappen waarop meer dan 3 pers. naast elkaar kunnen lopen hebben geen tussenleuning	C3	Ond			

De SOBANE - methode

**Inventarisatie, opsporing, screening
van de gevaren via een aantal
checklisten per sector.
Zie www.sobane.be**

Inventarisatie of opsporing via checklisten over 18 rubrieken:

- Lokalen
- Technische organisatie van werkposten
- Arbeidsongevallen
- Elekt.risico's en brandgevaar
- Bedieningsapparatuur en signalen
- Materiaal en machines
- Werkhoudingen
- Goederenbehandeling
- Verlichting
- Lawaai
- Luchthygiëne
- Thermische omgevingsfactoren
- Trillingen
- Inhoud van het werk
- Aandachts- en beslissingsniveau
- Tijdsdruk
- Arbeidsverhoudingen tussen werknemers en H.L.
- Psychosociale omgeving

SOBANE

- ▶ **Observatie van de gevaren;**
- ▶ Gebeurt met dezelfde mensen , maar men gaat hier specifiek in op een aantal problemen die in de opsporingsfase zijn ontdekt om die meer in detail te bestuderen

Analyse van de gevaren;

De analyse gebeurt bij voorkeur door een externe preventieadviseur, dewelke niet absoluut deelnam aan de vorige fase; hij moet zich vooraf wel goed informeren

EXPERTISE;

Bij gesofisticeerde metingen dienen experts aan het werk gezet om tot de juiste conclusies te komen

Opsporen, analyseren en beheren van risico's (totaalbeheer)

